

DOCUMENTS

de la CARTA DEL PAISATGE DEL LLUÇANÈS

D.3

PROGRAMA D'ACTUACIONS



CARTA DEL PAISATGE
DEL **LLUÇANÈS**

DOCUMENTS
CARTA DEL PAISATGE DEL LLUÇANÈS
DOC 3. PROGRAMA D'ACTUACIONS

Octubre 2016



Coordinació:

Laura Megias. Consorci del Lluçanès

Edició i redacció de textos:

Laura Megias. Consorci del Lluçanès

Irene Navarro. Espai TReS · Territori i Responsabilitat Social

Xavier Sabaté. Espai TReS · Territori i Responsabilitat Social

Maquetació i disseny gràfic:

Irene Navarro

Dinamització del procés participatiu:

Xavier Sabaté i Irene Navarro. Espai TReS · Territori i Responsabilitat Social

Amb el suport de:

Diputació de Barcelona

Agraïments:

Diputació de Barcelona, Observatori del Paisatge de Catalunya, Xavier Barniol (director del Consorci del Lluçanès), Xavier Basora (Espai TReS · Territori i Responsabilitat Social), a tots els participants i adherits de la Carta del Paisatge del Lluçanès.

Fotografies de l'interior (inici de capítol):

p.6: Laura Megias, Xavier Sabaté, Irene Navarro i Consorci del Lluçanès

p.10: Xavier Sabaté

p.18: Laura Megias, Xavier Sabaté i Irene Navarro

Edita:

Consorci del Lluçanès

Carrer Vell, 3, 08515 Santa Creu de Jutglar

www.consorci.llucanes.cat

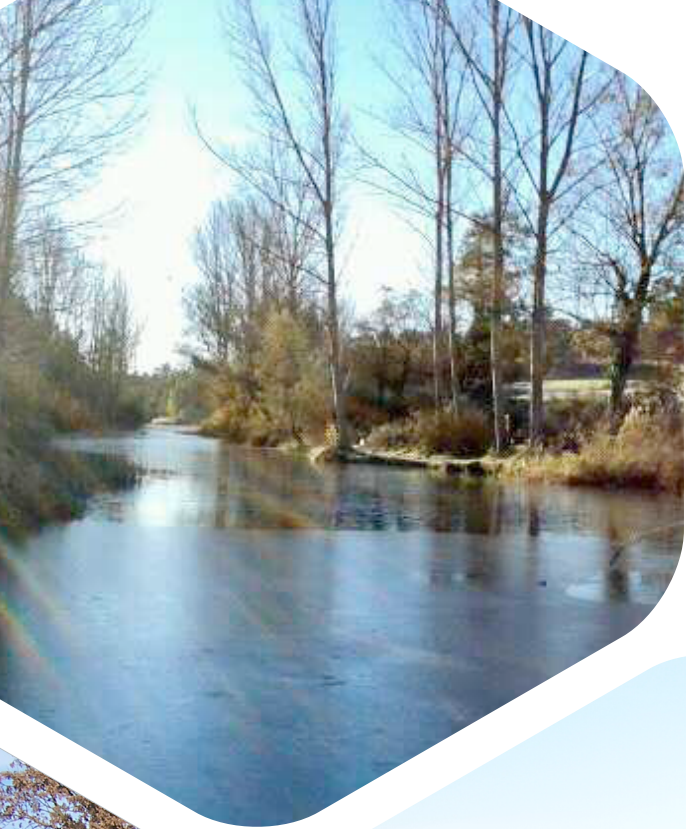
Documents disponibles a: www.paisatgellucanes.cat

Versió imprimible a: sdr.consorci@llucanes.cat



Índex de continguts

1	INTRODUCCIÓ	7
2	COM S'HA ELABORAT EL PROGRAMA D'ACTUACIONS	9
2.1	Primers passos de la Carta del paisatge	9
2.2	Segona fase del procés de participació	9
2.3	Recopilació d'antecedents, treballs tècnics i governança de la Cartadel paisatge	10
3	INICIATIVES DE PROTECCIÓ I MILLORA DEL PAISATGE EXISTENTS AL LLUÇANÈS	11
4	PROGRAMA D'ACTUACIONS	19
4.1	Introducció	19
4.2	Programa de projectes i actuacions	20
5	GOVERNANÇA I SEGUIMENT DE LA CARTA	31
5.1	Oficina tècnica de la Carta del paisatge	32
5.2	Grup de suport a la Carta del paisatge	33
5.3	Trobades periòdiques de la Carta del paisatge	34
5.4	Comunicació i divulgació de la Carta	35
5.5	Finançament de la Carta del paisatge	36
5.6	Avaluació i seguiment de projectes i actuacions	36



1. INTRODUCCIÓ

Aquest document presenta el programa d'actuacions i iniciatives per a la cura i la millora del paisatge del Lluçanès, que siguin beneficioses per als diversos sectors i col·lectius del Lluçanès.

Aquest programa d'actuacions vol ser un document obert, flexible i dinàmic, adaptable en el temps segons les necessitats del paisatge i de la ciutadania del Lluçanès en cada moment. Així per tant, es planteja una primera llista de 10 projectes que fan de paraigua o aglutinador de diferents actuacions més concretes. Mentre que les actuacions es plantegen d'una forma més acotada i per tant més directament executable, els projectes responen més als principis fonamentals consensuats per la ciutadania i els agents del Lluçanès en data del 21 de març de 2015, i als quals tothom ha estat i està convidat a adherir-se.

La voluntat, per tant del present document és la de presentar un programa d'actuacions resultat directe de la segona fase del procés de participació, on es van realitzar quatre reunions sectorials, i que partint de la diagnosi, dels resultats de la primera fase de participació i els principis fonamentals de la Carta del paisatge del Lluçanès, van plantejar les actuacions i projectes necessaris per donar-hi compliment i per tant, per posar en valor, protegir, millorar i mantenir la qualitat del paisatge del Lluçanès. Així mateix, i com s'ha comentat, es proposa que el programa, així com la Carta, esdevingui un procés obert, de forma que pugui donar cabuda a iniciatives sorgides per part de la ciutadania i els agents del paisatge del Lluçanès més enllà dels projectes i actuacions plantejats inicialment, a mode d'actualització i/o adaptació a les circumstàncies canviants del paisatge en el temps.

El present document vol ser una guia, un full de ruta per iniciar tot un seguit de projectes i actuacions en favor del paisatge del Lluçanès que caldrà acabar de definir, concretar, consensuar i executar amb la implicació dels agents del paisatge del Lluçanès. Per tal efecte el document també incorpora un important apartat sobre la governança de la Carta del paisatge, amb la intenció d'assentar les bases de la coordinació i la cooperació que caldrà engegar per la posada en pràctica del programa d'actuacions i el manteniment constant de la Carta del paisatge del Lluçanès.

*“ No s'hi val a mirar el paisatge a vista
d'ocell: cal aterrar-hi i gestionar-lo
democràticament. ”*

Editorial Diari ARA. Edició especial "paisatges"
15 de març de 2015

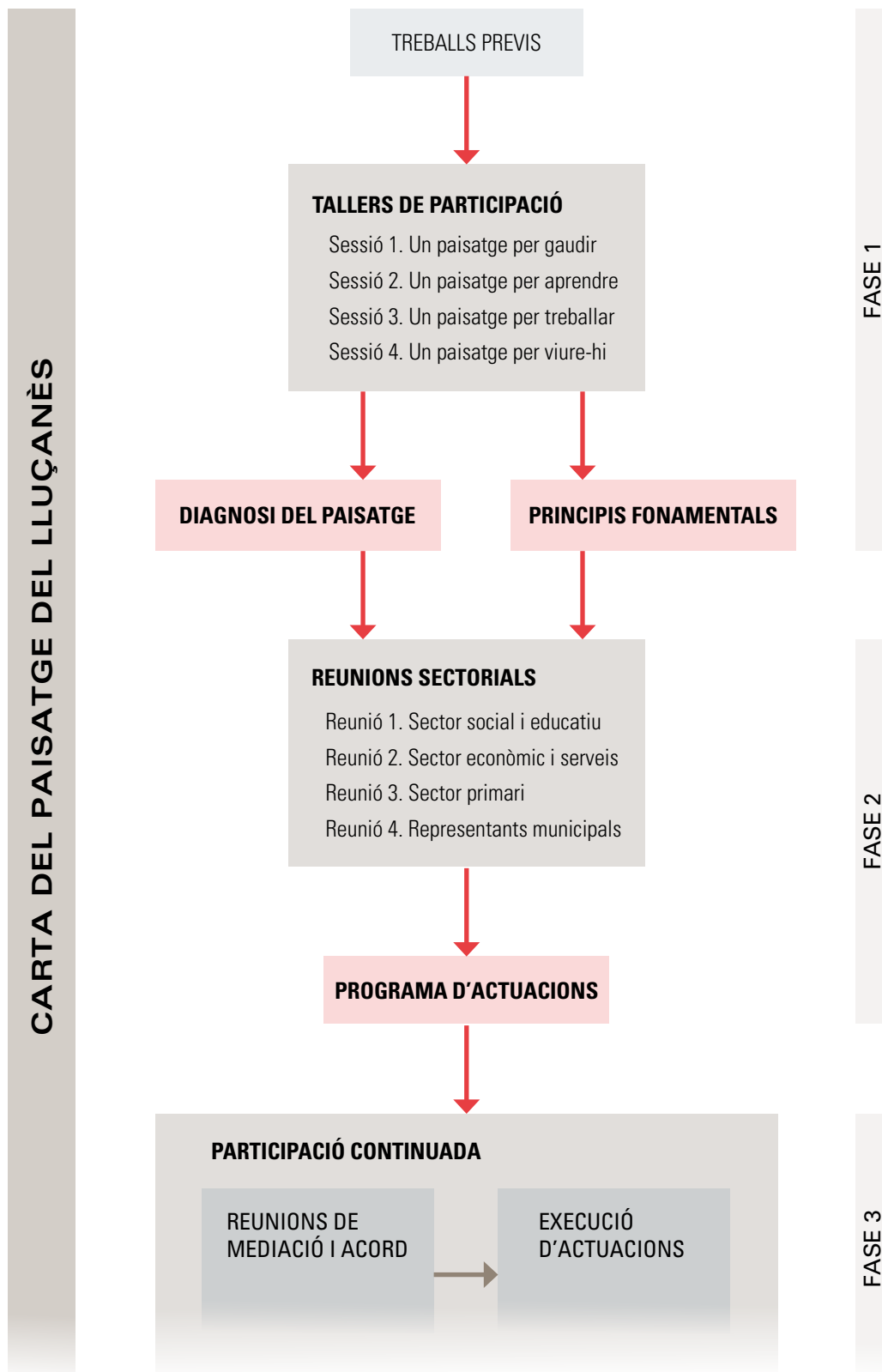


Figura 1. Esquema del procés per l'elaboració de la Carta del paisatge del Lluçanès. El quadre blau indica la fase actual del procés.

2. COM S'HA ELABORAT EL PROGRAMA D'ACTUACIONS?

2.1. Primers passos de la Carta del paisatge

Un cop tancada la primera fase de la Carta del paisatge del Lluçanès amb la publicació de la diagnosi del paisatge¹ i el debat i la signatura dels principis fonamentals de la Carta del paisatge del Lluçanès² (21 de març de 2015), es va iniciar una campanya d'adhesió i es va obrir la porta als compromisos que els agents de la comarca creguessin oportuns per continuar treballant plegats pel paisatge del Lluçanès.

Durant el període d'abril a juliol de 2015 es va mantenir una comunicació regular de l'actualitat de la Carta del paisatge, amb l'objectiu de donar-la a conèixer el màxim possible, i anar presentant tots els principis fonamentals consensuats.

2.2. Segona fase del procés de participació

Durant el període de setembre a desembre de 2015 es van desenvolupar quatre reunions sectorials per tal d'esbrinar les disponibilitats dels diversos agents implicats amb el paisatge. Aquest exercici havia de contribuir a identificar voluntats de compromisos concretes per part dels diversos agents.

Les quatre reunions van comptar amb la participació de persones i col·lectius relacionats amb el paisatge del Lluçanès³. Tot i que les sessions eren obertes a tothom, es va prioritzar la participació de les persones i entitats adherides als principis fonamentals de la Carta del paisatge:

- Sector de l'administració (1 de desembre), amb representants de tots els Ajuntaments del Lluçanès.
- Sector primari (1 de desembre). Va ser cabdal comptar amb el suport de pagesos, ramaders, propietaris i gestors forestals, tenint en compte que són els principals configuradors del paisatge.
- Sector econòmic i serveis (23 de novembre). Tot i que sovint la relació del sector empresarial i de serveis amb el paisatge és indirecta, va ser estratègic comptar amb la participació de representants d'aquest sector. Sobretot van assistir agents del sector turístic, però també comerciants i productors.
- Sector social i educatiu (17 de novembre), on es va comptar amb la participació d'entitats naturalistes, centres excursionistes i culturals, i una importat representació del sector educatiu.

¹ Al web a l'apartat de documentació (www.paisatgellucanes.cat/documentacio) es pot consultar la Diagnosi del paisatge de la Carta del paisatge del Lluçanès.

² Al web www.paisatgellucanes.cat/la-carta/principis-fonamentals podeu consultar els Principis fonamentals de la Carta del paisatge del Lluçanès i si ho desitgeu també adherir-vos-hi.

³ Es poden consultar totes les actes de les reunions al web www.paisatgellucanes.cat/participa/tallers.

2.3. Recopilació d'antecedents, treballs tècnics i governança de la Carta del paisatge

Gràcies a les reunions sectorials es van poder recollir més de 50 propostes d'actuacions que podrien formar part del programa d'actuacions de la Carta del paisatge del Lluçanès. Aquestes actuacions, amb diferent grau de concreció i detall, han estat contrastades per part de l'equip tècnic, per un costat amb altres actuacions i projectes en favor del paisatge del Lluçanès que s'han fet amb anterioritat o bé que s'estan duent a terme, a mode d'antecedents. I per l'altre s'han agrupat en el que s'ha anomenat "projectes", és a dir actuacions marc o paraigua que engloben un seguit d'actuacions, ja més concretes i executables, que conformen així el pla d'actuacions.

Per tant, l'elaboració del present programa d'actuacions ha comptat amb una tasca prèvia de recopilació i síntesi d'iniciatives i antecedents que es presenten al punt 3 d'aquest document. I posteriorment l'elaboració d'unes fitxes on es presenten els projectes que conformen la llista del programa d'actuacions de la Carta del paisatge del Lluçanès, i que es relacionen al punt 4 del document.

Finalment, s'ha estudiat i plantejat com serà la governança de la Carta el paisatge del Lluçanès, és a dir les diferents formes per garantir l'execució i el seguiment dels projectes i les actuacions proposades al programa d'actuacions, assegurant en tot moment la participació i la implicació dels agents del paisatge i la ciutadania. Així per tant, s'han definit els mecanismes per la governança de la Carta del paisatge, seguint amb el procés de participació engegat des de l'inici del procés d'elaboració de la Carta.

Per tancar el document del Programa d'actuacions, es van convocar un grup de persones implicades personalment en la Carta del paisatge, i que havien participat en diverses etapes del procés d'elaboració de la Carta, per contrastar amb elles i reflexionar sobre la proposta de governança. Aquest embrionari Grup de Suport a la Carta del paisatge del Lluçanès (vegeu apartat de governança) es va reunir els divendres 10 de juny i 1 de juliol.



Imatges dels moments de treball de les reunions sectorials i de la trobada amb un embrionari Grup de Suport a la Carta del paisatge del Lluçanès.

3. INICIATIVES DE PROTECCIÓ I MILLORA DEL PAISATGE EXISTENTS AL LLUÇANÈS

A continuació es presenta una selecció d'iniciatives i actuacions de protecció i millora del paisatge del Lluçanès existents amb anterioritat a la posada en marxa de la Carta del paisatge del Lluçanès, i que han servit com a inspiració o antecedents per la definició del present programa d'actuacions.

INICIATIVA

Territoris Serens

Agents implicats	Descripció
<p>Diputació de Barcelona, Consorci del Lluçanès, Consorci del Moianès, Consorci del Cabrerès, Consorci de la Vall del Ges, Orís i Bisaura</p>	<p>El projecte "Territoris Serens" és una xarxa de territoris (el Lluçanès, la Vall del Ges, Orís i Bisaura, el Moianès i Cabrerès) que aposten per un model de desenvolupament endogen centrat en les persones i la potenciació de la participació, fent de la "serenitat" el paradigma d'estil de vida. Aquesta és una tendència creixent a l'Europa Central, que aposta especialment pel desenvolupament sostenible i d'acord amb la tradició territorial. La reflexió estratègica dels Territoris Serens neix durant el desenvolupament del Pla d'Innovació d'Osona, quan diversos municipis veuen necessari establir un model de desenvolupament alternatiu. El projecte gira al voltant de 3 eixos: Territori i entorn, Cicle de vida (atenció a les persones) i Treball i economia, que comporten l'execució de 35 actuacions entre els que destaquen: accions formatives d'auto-ocupació, creació de la taula gastronòmica, conservació del patrimoni, etc.</p>

Més informació:

<http://www.diba.cat/es/web/plansestrategics/plans/territoris-serens>



INICIATIVA

Boscós de pastura

Agents implicats

Associació de Propietaris Forestals del Lluçanès, Consorci del Lluçanès, Propietaris forestals i ramaders

Descripció

Acords voluntaris entre propietaris de boscós i ramaders perquè les seves vaques o ovelles pasturin per aquests boscós sense haver de pagar res. Fins ara s'han assolit 6 acords, que abasten unes 300 ha situades a Oristà, Olost i Alpens, Sant Bartomeu del Grau i Perafita i s'està treballant en la incorporació de 2 finques més situades a Sobremunt.

Més informació:

<http://paisatgellucanes.cat/els-boscós-de-pastura-acords-voluntaris-pera-la-millora-del-paisatge-forestal/>



INICIATIVA

Projecte pa de forment

Agents implicats

Consorci del Lluçanès, pagesos i flequers.

Descripció

El pa de forment està elaborat amb una varietat antiga de blat dur que es conrea principalment al Lluçanès. La seva reuperació s'ha dut a terme en cooperació entre pagesos i fornars. El pagesos han recuperat aquesta varietat que conreen, molturen i comercialitzen directament als fornars que elaboren el pa de forment seguint les especificacions tècniques proposades per ells mateixos.

Aquest projecte s'ha dut a terme amb la col·laboració i suport de la Generalitat de Catalunya, Flequers artesans de les comarques gironines, Fundació CEDRICAT, GQS- Rita Casals, Gremi de Flequers de la província de Barcelona, IRTA Mas Badia, PROEGA, Triticatum, UVic, Xarxa de Productes de la Terra- Diputació de Barcelona.

Més informació:

Consorci del Lluçanès. C/Vell, 3 Santa Creu de Jutglar.
a/e: consorci@llucanes.cat



INICIATIVA**Parc arqueològic del jaciment de Puig Ciutat****Agents implicats**

Ajuntament d'Oristà, CEDINSA (1% cultural de l'Eix Transversal), Consorci del Lluçanès, Consell Comarcal d'Osona, Direcció General de Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya.

Descripció

Puig Ciutat és un jaciment romà que s'ha recuperat per obrir-lo al públic i també per fer recerca en arqueologia.

Més informació:

Ajuntament d'Oristà

**INICIATIVA****Fira de la Forja d'Alpens****Agents implicats**

Ajuntament d'Alpens, Forjadors d'Alpens, Montferrer, Consorci del Lluçanès, Diputació de Barcelona, Generalitat de Catalunya, Consorci de Comerç, Artesania i Moda de Catalunya.

Descripció

Fira bianual amb projecció internacional per posar en valor l'ofici de la forja. Cada any es crea una figura de forja de forma col·laborativa entre els forjadors, que queda com una peça més del paisatge urbà.

Més informació:

<http://mondelaforja.cat/>



INICIATIVA

Acord de custòdia finca de la Font

Agents implicats

Propietari de la finca de la Font de Lluçà i el Centre d'Estudis dels Rius Mediterranis – Museu del Ter.

Descripció

Acord per a la conservació i millora de les zones humides de la finca, on hi destaca el pantà de Garet, i l'activitat agrària i ramadera ecològica.

Més informació:

Centre d'Estudis de Rius Mediterranis



INICIATIVA

Acord a la Font de les Coves

Agents implicats

Propietari, Ajuntament de Prats de Lluçanès, Ajuntament de Lluçà, Generalitat de Catalunya i Consorci del Lluçanès

Descripció

La Font de les Coves és un punt de trobada emblemàtic de la comarca. El 2010 la Generalitat va millorar l'accés des de la carretera i les escales i les tanques de fusta. Els Ajuntaments de Lluçà i Prats de Lluçanès hi mantenen un acord amb la propietat de l'espai, per al seu manteniment i neteja.

Més informació:

Consorci del Lluçanès. C/Vell, 3 Santa Creu de Jutglar.
a/e: consorci@llucanes.cat



INICIATIVA**El paisatge a les agendes escolars****Agents implicats**

Consorci del Lluçanès,
les 10 escoles del
Lluçanès, Centre de
Recursos pedagògics
–extensió de Perafita,
Generalitat de Catalunya

Descripció

A través d'activitats setmanals proposades a l'agenda, els alumnes de les escoles de primària podran anar descobrint els tipus de paisatge del seu entorn immediat i del Lluçanès en general.

Més informació:

Consorci del Lluçanès. C/Vell, 3 Santa Creu de Jutglar.
a/e: consorci@llucanes.cat

**INICIATIVA****Passegem junts: caminada a les fonts del Lluçanès****Agents implicats**

Escola Lluçanès,
Consorci del Lluçanès,
Plataforma Lluçanès Viu,
Ajuntament de Prats de
Lluçanès, espai social
per la gent gran de Prats
de Lluçanès

Descripció

Tots els alumnes de l'escola, amb mestres, persones usuàries de l'Espai social per a la gent gran i gairebé uns quaranta avis i àvies de l'escola fan una caminada conjunta per visitar i conèixer la història de tres fonts del nostre entorn proper: Font Guillerà, la Font del Marçal i la Font de les Coves.

Més informació:

INICIATIVA

Tallers de natura al Centre Camadoca

Agents implicats

Centre Camadoca,
ADEFFA

Descripció

El Centre Camadoca de Santa Maria de Merlès organitza tot un seguit de tallers de natura dirigits a tots els públics i per totes les edats

Més informació:

<http://www.adeffa.cat/>



INICIATIVA

Inspeccions de rius al Lluçanès

Agents implicats

Associació Hàbitats –
Projecte Rius, Escoles
del Lluçanès

Descripció

El Projecte Rius té com a objectiu principal estimular la participació activa de la societat en la conservació i millora dels nostres rius. Fomenta l'apropament de la gent al riu i permet conèixer com són i com funcionen els ecosistemes fluvials, els organismes que hi podem trobar, la seva importància ambiental i social, així com els problemes que pateixen i què podem fer per millorar-los.

Més informació:

www.projecterius.cat



Altres iniciatives i/o projectes preexistents que també s'han tingut en compte com a antecedents han estat les següents:

- Projecte de Boscos de Bruixes i Bandolers.
- Espai Perot Rocaguinarda d'Olost.
- Centre d'interpretació de la Bruixeria a Sant Feliu Sasserra.
- Rutes i itineraris sobre la bruixeria a Sant Feliu i Olost.
- Mapes de patrimoni cultural del Lluçanès⁴.
- Recuperació d'horts a Olost.
- Iniciativa "Canti la font".
- Els Amics de les fonts del Lluçanès Nord.
- Actuacions de manteniment de camins.
- Treball de documentació i estudi de Camins ramaders de SOLC.
- Projecte transversal de transhumància del Camí ramader de la Serralada de Marina.
- Recuperació i senyalització dels camins ramaders i de transhumància.
- Senyalització dels miradors: castell de Lluçà, els Munts, Pla de Mala Junta, Sant Sebastià, Cadira d'en Galceran.
- Xarxa de miradors de Perafita⁵.
- Associació d'agroturisme.
- Web de promoció turística⁶.
- Web de promoció de les varietats i productes locals⁷.
- Projecte GraLla (Grana i Llavor del Lluçanès) per la recuperació i conservació de varietats tradicionals del Lluçanès.
- Associació de Productors i elaboradors del Lluçanès.
- Fires i mercats.
- Jornada "Benvinguts a pagès" (del 17 al 19 de juny).

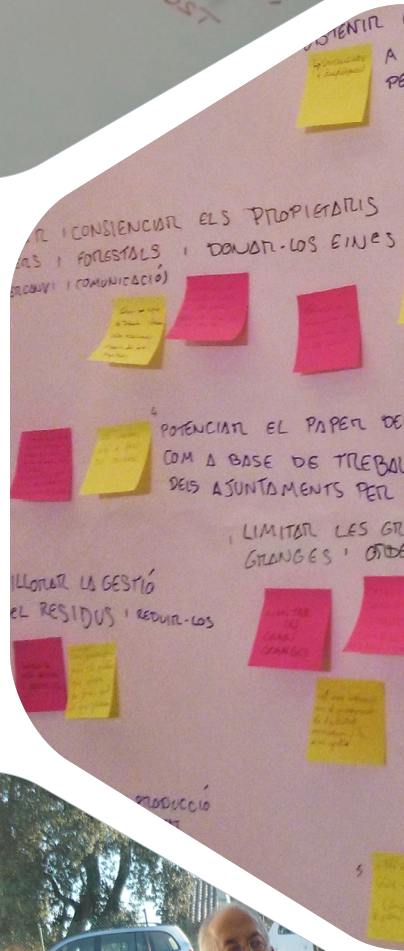
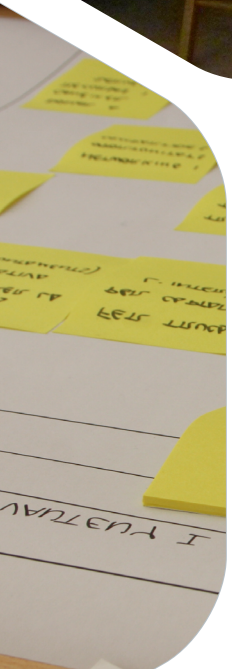
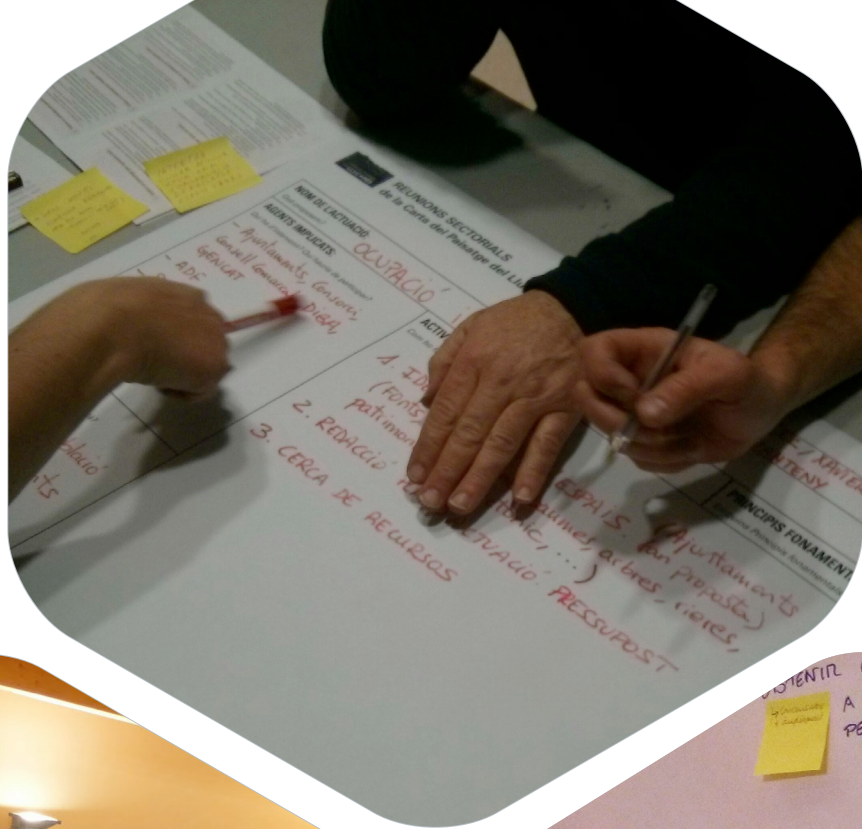
La Carta del paisatge té en compte tots aquests projectes i/o iniciatives amb la seva identitat i funcionament propis. Tots ells ja compleixen alguns dels principis fonamentals de la Carta del paisatge. Per això, la Carta apostarà per la seva continuïtat, i fins i tot, quan es consideri convenient per totes les parts, es treballarà per incorporar-los al programa d'actuacions de la Carta del paisatge del Lluçanès.

⁴Els mapes de patrimoni cultural són consultables a: http://www.diba.cat/web/opc/mapa_patrimoni_cultural

⁵Xarxa de miradors de Perafita: <http://www.perafita.cat/adreces-i-telefon/rutes/miradors-de-la-comarca>

⁶Webs: <http://www.turisme.llucanes.cat/turisme/> i <http://www.llucanesrural.cat/>

⁷Web: www.producteslocals.llucanes.cat



4. PROGRAMA D'ACTUACIONS

4.1. Introducció

El programa d'actuacions de la Carta del paisatge s'estructura segons dos nivells de concreció: els projectes i les actuacions. Així, cada un dels projectes previstos es desenvolupen en diverses actuacions, que s'haurien de concretar amb més detall durant l'execució del programa.

Els projectes es descriuen a través d'unes fitxes. A continuació se'n mostra el contingut a mode de descripció del projecte i les actuacions que engloba.

PROJECTE		TÍTOL DEL PROJECTE													
		Subtítol del projecte													
Antecedents		Objectius	Descripció												
Breu descripció d'on ve el projecte, necessitat que cobreix detectada a la diagnosi, antecedents de projectes o actuacions que s'estan fent i que per tant tenen continuïtat, ampliació, etc.		Objectius perseguits amb el projecte	Descripció del projecte												
Actuacions	Relació de les actuacions que es contemplen emmarcades dins el projecte. Cadascuna d'aquestes actuacions va acompanyada d'una o dues etiquetes que ajuden a la seva descripció i classificació segons tipologia d'actuació:														
	ESTUDI	(inventaris, recerca, diagnosi...)													
	COMUNICACIÓ	(difusió, promoció, mitjans...)													
	DINAMITZACIÓ	(activitats amb un tipus de públic, acció, que passin coses)													
	ORDENACIÓ	(reglaments, ordenances, normes, planificació)													
	INTERVENCIÓ	(obres, recuperació de patrimoni...)													
	ACORD	(que es fonamenten principalment en un acord entre les parts. Habitualment tindran un cognom)													
	CONTINUÏTAT	(o afinitat amb projectes existents)													
Agents impulsors		Principis fonamentals	Valoració (1-3)												
Agents que es detecta com a principals impulsors: - Administració supralocal (Generalitat, Diputació, Comarca) - Consorci del Lluçanès - Ajuntaments - Sector agroforestal - Empreses i serveis - Sector turístic Entitats del tercer sector - Centres educatius - Mitjans de comunicació.		Relació de Principis fonamentals que s'acompleixen amb el projecte	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>Recurrència de l'actuació en els tallers</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>Que ja estigui en marxa</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>Facilitat que els agents es posin d'acord</td> </tr> <tr> <td>Viabilitat</td> <td>Viabilitat econòmica</td> </tr> <tr> <td>Mitigació</td> <td>Mitigació d'un impacte definit a la diagnosi</td> </tr> <tr> <td>Millora</td> <td>Millora directa dels valors del paisatge</td> </tr> </table>	Demanda	Recurrència de l'actuació en els tallers	Continuïtat	Que ja estigui en marxa	Governança	Facilitat que els agents es posin d'acord	Viabilitat	Viabilitat econòmica	Mitigació	Mitigació d'un impacte definit a la diagnosi	Millora	Millora directa dels valors del paisatge
Demanda	Recurrència de l'actuació en els tallers														
Continuïtat	Que ja estigui en marxa														
Governança	Facilitat que els agents es posin d'acord														
Viabilitat	Viabilitat econòmica														
Mitigació	Mitigació d'un impacte definit a la diagnosi														
Millora	Millora directa dels valors del paisatge														
REFERÈNCIES: Exemples d'iniciatives semblants que hagin funcionat en altres territoris.															

4.2. Programa de projectes i actuacions

Fruit dels resultats de les reunions sectorials, així com de la recopilació d'antecedents i iniciatives, a més de diverses valoracions amb agents i persones del Lluçanès, es proposa un primer programa d'actuacions conformat per 10 projectes i 45 actuacions.

PROJECTES MARC DEL PROGRAMA D'ACTUACIONS

1. LLUÇANÈS, APRIAT! Guia d'integració amb l'entorn i de manteniment de la qualitat d'espais urbans, periurbans i edificacions aïllades

2. BENVINGUTS A PAGÈS. La pagesia, una professió de qualitat i de futur, i responsable amb el territori

3. PRODUCTE LLUÇANÈS. Productes locals i de qualitat per a tothom

4. EMPRESES COMPROMESES AMB EL PAISATGE. Impuls de la Responsabilitat social empresarial amb el paisatge

5. DESCOBREIX EL LLUÇANÈS El Lluçanès, destinació turística tot l'any

6. CAMINS DEL LLUÇANÈS Xarxa d'itineraris, camins i miradors del paisatge del Lluçanès

7. LLUÇANÈS, PATRIMONI I TRADICIÓ Dinamització i conservació del patrimoni del Lluçanès

8. APADRINEM EL PAISATGE Impuls de la custòdia del territori al Lluçanès

9. TOTS SOM LLUÇANÈS. Sensibilització de la ciutadania sobre el patrimoni del Lluçanès

10. MARCA LLUÇANÈS Impuls del distintiu "Lluçanès"

PROJECTE

LLUÇANÈS, APRIA'T! Guia d'integració amb l'entorn i de manteniment de la qualitat d'espais urbans, periurbans i edificacions aïllades

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>El Lluçanès és un territori caracteritzat per un mosaic de boscos i camps agrícoles i de pastura, amb pobles i nuclis de mida petita repartits pels territori i un important disseminat de masies i cases de pagès vinculades als camps. El paisatge urbà, per tant, té unes característiques particulars molt determinades pel paisatge i condició de pobles petits, que cal mantenir i protegir, davant possibles creixements urbanístics. També, pel que fa al sòl no urbanitzable, que configura l'aspecte del paisatge, cal garantir la integració paisatgística de les construccions i les activitats, per tal de mantenir-ne la qualitat general.</p>	<p>Regular i ordenar els paisatges urbans i la integració amb l'entorn de les zones periurbanes i les edificacions en sòl no urbanitzable.</p>	<p>El projecte que pretén posar en valor el paisatge urbà del Lluçanès, preservant el seu patrimoni, però també posant en valor el fet de pobles petits amb un urbanisme condicionat i ajustat al paisatge. D'altra banda, es busca parar atenció als espais periurbans i les activitats en sòl no urbanitzable garantint la integració paisatgística i el manteniment de la qualitat.</p>

Actuacions	Elaboració d'orientacions per la regulació de l'urbanisme dels nuclis urbans, zones urbanes i periurbanes (acabats de les edificacions, elements de les façanes, colors, urbanització, etc) de forma que es mantingui l'aspecte de les poblacions locals.	ACORD	ORDENACIÓ
	Elaboració d'orientacions per la integració amb l'entorn dels edificis agraris i les granges; etc. I el SNU.	ACORD	ORDENACIÓ
	Creació d'una legislació comuna d'usos permesos en SNU.	ACORD	ORDENACIÓ
	Campanya "Lluçanès, apria't!": promoció de l'adopció d'aquestes orientacions per tots els municipis del Lluçanès.	COMUNICACIÓ	

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)													
<ul style="list-style-type: none"> ● Consorci del Lluçanès ● Ajuntaments 	<p>2.2; 2.4; 2.7; 2.8; 2.9</p>	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,0</td> <td>Viabilitat</td> <td>2,0</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>1,1</td> <td>Mitigació</td> <td>2,7</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>1,6</td> <td>Millora</td> <td>2,8</td> </tr> </table>	Demanda	1,0	Viabilitat	2,0	Continuïtat	1,1	Mitigació	2,7	Governança	1,6	Millora	2,8	
Demanda	1,0	Viabilitat	2,0												
Continuïtat	1,1	Mitigació	2,7												
Governança	1,6	Millora	2,8												

REFERÈNCIES: Barcelona, Posa't guapa! (millora del paisatge urbà) <http://dom.cat/vrq>
 Guia-model d'ordenança del paisatge de l'Alt Penedès. Proposta de regulació municipal del paisatge rural i periurbà <http://dom.cat/vrr>
 Ordenança municipal reguladora de les condicions d'integració paisatgística en el sòl no urbanitzable (SNU) del terme municipal d'Espolla.

PROJECTE

BENVINGUTS A PAGÈS

La pagesia, una professió de qualitat i de futur, i responsable amb el territori

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>El sector primari és un dels principals sectors d'activitat del Lluçanès. L'activitat agroramadera i l'explotació forestal, són activitats que modulen el paisatge amb molta força, l'exploten i a la vegada el mantenen, a més d'aportar-li un valor tradicional i identitari únic i reconegut. La pagesia per tant forma part del paisatge del Lluçanès, i de la seva identitat, un paisatge treballat i per treballar-hi, fet pel qual cal promoure-la, dotar-la d'eines per la seva continuïtat i donar-la a conèixer des de diferents punts de vista, tant culturals com tècnics i/o professionals. Antecedents amb relació amb el projecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Boscos de pastura - Ruta del pa de forment - Benvinguts a pagès (del 17 al 19 de juny) - Projecte GraLla 	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar l'ocupació en el paisatge i posar en valor les explotacions agrícoles - Evitar els impactes negatius de la ramaderia en el paisatge. - Facilitar la producció local de petita escala i potenciar els productes agroalimentaris innovadors. - Reduir la burocràcia per elaborar productes a les explotacions. - Donar a conèixer les explotacions agrícoles i ramaderes existents a les noves generacions. 	<p>El projecte planteja eines per tal de fomentar l'activitat de la pagesia al Lluçanès, d'una forma respectuosa amb el paisatge i buscant la seva promoció com a activitat econòmica i professió de futur. També busca posar en valor el patrimoni i la vida de pagès, donant-ho a conèixer i permetent un apropament entre la població local i els productors primaris.</p>

Actuacions	Acords entre propietaris i associacions per posar abeuradors pels ramats.	ACORD	INTERVENCIÓ
	Jornades temàtiques i de formació professional en explotacions agràries.	CONTINUÏTAT	COMUNICACIÓ
	Realització periòdica de controls de qualitat ambiental (entre ells anàlisis de sòls).		ORDENACIÓ
	Escorxador de proximitat (pensat pel xai del Lluçanès i la seva denominació).	ACORD	INTERVENCIÓ
	Obrador comú per a elaboradors i productors de productes càrnics i de làctics (hauria de poder servir per a les dues funcions).	ACORD	INTERVENCIÓ
	Visites formatives (escoles, graus, universitat...) i professionals a les explotacions del Lluçanès.		DINAMITZACIÓ

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)													
<ul style="list-style-type: none"> ● Consorci del Lluçanès ● Sector agroforestal ● Empreses i serveis 	<p>1.4; 1.5 2.3; 2.5; 2.6 3.2 4.1; 4.2; 4.3; 4.4. 5.4</p>	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,0</td> <td>Viabilitat</td> <td>1,8</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>1,6</td> <td>Mitigació</td> <td>2,1</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>1,9</td> <td>Millora</td> <td>1,9</td> </tr> </table>	Demanda	1,0	Viabilitat	1,8	Continuïtat	1,6	Mitigació	2,1	Governança	1,9	Millora	1,9	
Demanda	1,0	Viabilitat	1,8												
Continuïtat	1,6	Mitigació	2,1												
Governança	1,9	Millora	1,9												

PROJECTE **PRODUCTE LLUÇANÈS**
Productes locals i de qualitat per a tothom

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>El Lluçanès té una important producció primària, disposant de diverses varietats i una producció tradicional, artesanal, de proximitat, ecològica. La producció local i de qualitat és un tret distintiu que es vol posar en valor, també com a element de qualitat del paisatge. Cal fomentar i apropar el consum d'aquests productes a la població local i també facilitar la seva promoció fora del Lluçanès.</p> <p>Antecedents amb relació amb el projecte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Web productes locals - Promoció de les varietats locals - Fires i mercats - Associació de Productors i elaboradors del Lluçanès 	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar la distribució i comercialització de productes locals - Posar en valor productes locals com ara el pa de forment, embotits i carn, etc. - Fomentar i donar suport a la producció ecològica. 	<p>El projecte pretén per un costat facilitar, apropar i promoure el consum dels productes locals a la població, fomentant el consum de productes de proximitat i de qualitat, també ecològics. D'altra banda, es busca promoure el coneixement d'aquests productes i el seu consum fora del Lluçanès, mantenint-ne la qualitat i el valor de la seva producció.</p>

Actuacions	Creació d'una distribuïdora de productes del Lluçanès.	INTERVENCIÓ	
	Botiga on-line i/o obertura d'una botiga física, agrobotiga, de productes locals.	ACORD	INTERVENCIÓ
	Campanya de valorització i sensibilització sobre els productes locals, perquè la gent del territori els conegui, els valori i aposti per ells.	COMUNICACIÓ	
	Productes locals als restaurants i comerços del Lluçanès.	ACORD	
	Cooperativa de consum ecològic i de proximitat, connectada amb els petits productors i els comerços dels pobles, etc.	ACORD	

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)												
<ul style="list-style-type: none"> ● Consorci del Lluçanès ● Sector agroforestal ● Empreses i serveis 	<p>3.3 4.1; 4.4</p>	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,0</td> <td>Viabilitat</td> <td>2,1</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>1,6</td> <td>Mitigació</td> <td>1,8</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>1,6</td> <td>Millora</td> <td>2,0</td> </tr> </tbody> </table>	Demanda	1,0	Viabilitat	2,1	Continuïtat	1,6	Mitigació	1,8	Governança	1,6	Millora	2,0
Demanda	1,0	Viabilitat	2,1											
Continuïtat	1,6	Mitigació	1,8											
Governança	1,6	Millora	2,0											

REFERÈNCIES: "Welcome pack" del camí de ronda. <http://dom.cat/vrs>
Pallars Jussà, Amb els cinc sentits. <http://dom.cat/vrt>

PROJECTE

EMPRESSES COMPROMESSES AMB EL PAISATGE

Impuls de la Responsabilitat social empresarial amb el paisatge

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>El sector empresarial té molt a dir pel que fa a la conservació i promoció del paisatge. Les activitats econòmiques basades en la identitat i els valors del paisatge d'un territori esdevenen una oportunitat de futur que a més promou una economia més sostenible i integrada en el paisatge. El paisatge també pot esdevenir l'element clau pel sorgiment de noves oportunitats empresarials i el nexa per la coordinació dels sectors.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Donar formació en àmbit paisatgístic per a empreses turístiques - Afavorir l'intercanvi i el sorgiment d'oportunitats compartides - Promoure oportunitats empresarials basades en el paisatge local 	<p>El projecte pretén unir les empreses i empresaris del Lluçanès per promoure la cooperació i col·laboració a través del paisatge, fomentant la creació de noves oportunitats a partir dels valors del paisatge i la identitat territorial, així com fomentant la integració i el manteniment del paisatge com a fet distintiu i que aporta valor a l'economia local.</p>

Actuacions	Creació d'una associació d'empreses compromeses amb el paisatge.	ACORD	DINAMITZACIÓ
	Promoció de la realització d'activitats de conservació del paisatge i dels espais verds per part d'empreses locals.	ACORD	INTERVENCIÓ
	Foment de l'ocupació en la millora i gestió del paisatge.	INTERVENCIÓ	DINAMITZACIÓ

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)													
<ul style="list-style-type: none"> ● Consorci del Lluçanès ● Ajuntaments ● Sector agroforestal ● Empreses i serveis ● Sector turístic 	<p>2.5 4.1; 4.2 ; 4.3; 4.5; 4.6</p>	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,0</td> <td>Viabilitat</td> <td>2,1</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>1,3</td> <td>Mitigació</td> <td>2,2</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>1,5</td> <td>Millora</td> <td>2,4</td> </tr> </table>	Demanda	1,0	Viabilitat	2,1	Continuïtat	1,3	Mitigació	2,2	Governança	1,5	Millora	2,4	
Demanda	1,0	Viabilitat	2,1												
Continuïtat	1,3	Mitigació	2,2												
Governança	1,5	Millora	2,4												

PROJECTE

DESCOBREIX EL LLUÇANÈS

El Lluçanès, destinació turística tot l'any

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>A l'actualitat el Lluçanès rep un turisme moderat, principalment en època d'estiu i caps de setmana. És un turisme que no sempre hi pernocta donada la proximitat de Vic o Barcelona. L'oferta d'allotjaments és majoritàriament cases rurals de lloguer complet, fet que pot afavorir un cert aïllament del turista respecte les activitats que ofereix el paisatge i l'oferta gastronòmica i de producte local. Cal promoure l'activitat turística al territori, però de qualitat i basada en els valors del paisatge.</p> <p>Antecedents amb relació amb el projecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Associació d'agroturisme - Web de promoció turística 	<ul style="list-style-type: none"> - Fomentar i afegir valor al turisme del territori - Desestacionalitzar el turisme i fomentar també el turisme entre setmana. - Promoure el Lluçanès a través del coneixement i la descoberta del paisatge (l'entorn natural, patrimonial, i intangible) 	<p>El projecte planteja actuacions per tal de promoure el turisme al Lluçanès, basat en el reconeixement dels valors del paisatge i amb un impacte positiu en l'economia local. També es proposen actuacions per una major coordinació dels agents turístics locals.</p>

Actuacions	Reactivació de l'Associació d'Agroturisme, implicant més actors.	ACORD	CONTINUÏTAT
	Potenciació del web de promoció turística, que també pugui funcionar com a portal de reserves integrat.	DINAMITZACIÓ	
	Coordinació de les activitats turístiques que ofereix el Lluçanès.	ACORD	
	Paquet turístic de degustació de productes locals.	DINAMITZACIÓ	
	Jornades de portes obertes – visites a cases pairals.	DINAMITZACIÓ	
	Paquets turístics de coneixement d'elements de patrimoni recuperat (tines de glans, etc.).	DINAMITZACIÓ	
	Oferta/paquets turístics de Turisme terapèutic a través del paisatge del Lluçanès.	DINAMITZACIÓ	

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)												
<ul style="list-style-type: none"> ● Administració supralocal (Generalitat, Diputació, Comarca) ● Consorci del Lluçanès ● Sector turístic 	<p>3.1; 3.2; 3.3; 3.4; 3.5; 3.6 4,2</p>	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,3</td> <td>Viabilitat</td> <td>2,1</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>2,0</td> <td>Mitigació</td> <td>1,7</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>1,8</td> <td>Millora</td> <td>1,9</td> </tr> </table>	Demanda	1,3	Viabilitat	2,1	Continuïtat	2,0	Mitigació	1,7	Governança	1,8	Millora	1,9
Demanda	1,3	Viabilitat	2,1											
Continuïtat	2,0	Mitigació	1,7											
Governança	1,8	Millora	1,9											

PROJECTE

CAMINS DEL LLUÇANÈS

Xarxa d'itineraris, camins i miradors del paisatge del Lluçanès

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>El Lluçanès compta amb una xarxa de camins senyalitzats, entre els quals destaquen els camins de transhumància pel seu valor històric i cultural. Els miradors són un altre element clau per gaudir del paisatge en el seu conjunt, a més de representar en si mateixos fites significatives: castells, ermites, cims, etc. Reconèixer aquests elements i posar-los en valor és clau per la promoció del paisatge del Lluçanès.</p> <p>Antecedents amb relació amb el projecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Senyalització i manteniment de camins (GR, PR, SL) - Recuperació i senyalització dels camins de transhumància - Projecte transversal del Camí ramader de la Serralada de Marina - Miradors: castell de Lluçà, els Munts, Pla de Mala Junta, Sant Sebastià, Cadira d'en Galceran. Xarxa de miradors de Perafita. 	<ul style="list-style-type: none"> - Recuperar i mantenir camins i itineraris existents al Lluçanès - Promoure i donar a conèixer els miradors del Lluçanès - Vincular l'educació i el paisatge a través de les entitats (grups excursionistes i culturals). - Vincular història, paisatge, patrimoni, identitat, coneixement, turisme. - Recuperar i mantenir vius els camins de transhumància que passen pel Lluçanès - Garantir l'accessibilitat allà on sigui possible. 	<p>El projecte pretén posar en relleu la xarxa d'itineraris del Lluçanès, dinamitzant-los per mitja de la difusió de diferents propostes pel seu gaudi, més enllà del passeig o l'excursionisme. D'altre banda també pretén establir una xarxa reconeguda dels principals miradors del paisatge del Lluçanès. Un criteri general hauria de ser el de garantir l'accessibilitat de persones amb discapacitats (per exemple, als miradors).</p>

Actuacions	Definir una xarxa de miradors (tant per vistes panoràmiques com per elements en concret).	ORDENACIÓ	CONTINUÏTAT
	Millorar l'accessibilitat als miradors.		INTERVENCIÓ
	La volta pel Lluçanès i el sender del Lluçanès, nous productes turístics.		DINAMITZACIÓ
	Rutes saludables de proximitat.	ORDENACIÓ	DINAMITZACIÓ
	Rutes d'activitat física i esportiva al medi natural.	ORDENACIÓ	DINAMITZACIÓ
	Projectes educatius al camí ramader.		DINAMITZACIÓ

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)												
<ul style="list-style-type: none"> ● Administració supralocal (Generalitat, Diputació, Comarca) ● Consorci del Lluçanès ● Ajuntaments ● Sector turístic ● Entitats del tercer sector 	<p>1.5; 1.6 3.1; 3.6</p>	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,0</td> <td>Viabilitat</td> <td>1,9</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>1,7</td> <td>Mitigació</td> <td>2,1</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>1,9</td> <td>Millora</td> <td>2,0</td> </tr> </table>	Demanda	1,0	Viabilitat	1,9	Continuïtat	1,7	Mitigació	2,1	Governança	1,9	Millora	2,0
Demanda	1,0	Viabilitat	1,9											
Continuïtat	1,7	Mitigació	2,1											
Governança	1,9	Millora	2,0											

PROJECTE

LLUÇANÈS, PATRIMONI I TRADICIÓ

Dinamització i conservació del patrimoni del Lluçanès

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>El Lluçanès és un paisatge ric en patrimoni cultural, tant tangible com intangible. Masies, ermites, castells, esglésies, emplaçaments arqueològics i monestirs, festes, llegendes i tradicions, integrat en un paisatge amb elevat valor històric. Aquest patrimoni ja ha estat reconegut, estudiat i catalogat, però manca posar-lo en valor i fer-ne difusió tant per la població local com de fora del Lluçanès.</p> <p>Antecedents amb relació amb el projecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mapes de patrimoni cultural - Iniciativa "Canti la font" - Celebració d'espectacles culturals a l'aire lliure en espais per descobrir. - Patrimoni cultural intangible: festes i tradicions - Projecte GraLla (Grana i Llavor del Lluçanès) per la recuperació i conservació de varietats tradicionals del Lluçanès. - Treball de documentació i estudi de Camins ramaders fet pel SOLC i la senyalització dels camins ramaders feta pel Consorci 	<ul style="list-style-type: none"> - Recuperar i ordenar el patrimoni catalogat del Lluçanès. - Donar a conèixer i activar el patrimoni catalogat del Lluçanès - Recuperar i dinamitzar espais en desús o no coneguts del patrimoni. 	<p>El projecte busca promoure una conservació activa del patrimoni cultural i històric del Lluçanès, per mitjà d'accions de dinamització destinades a donar-lo a conèixer així com també promoure nous usos compatibles que en mantinguin el seu valor i aportin beneficis a la comunitat. També es proposa un estudi continu del patrimoni intangible i una constant comunicació i difusió.</p>

Actuacions	Audiovisuals, testimonis gràfics i entrevistes per recuperar la memòria històrica i de la gent gran.	DINAMITZACIÓ	
	Recuperació de l'arquitectura del paisatge (pedra seca, etc.).	INTERVENCIÓ	
	Estudi del patrimoni cultural intangible del Lluçanès: bruixes, bandolers, transhumància.	ESTUDI	CONTINUÏTAT
	Celebració d'espectacles culturals a l'aire lliure en espais per descobrir.	DINAMITZACIÓ	CONTINUÏTAT
	Ecomuseu del Lluçanès: centre d'interpretació del paisatge del Lluçanès, ubicat en una masia i amb disponibilitat d'audiovisuals, exposicions de fauna i flora, interactius, i punts de sortida d'itineraris per caminar i descobrir el paisatge.	INTERVENCIÓ	

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)													
<ul style="list-style-type: none"> ● Administració supralocal ● Consorci del Lluçanès ● Ajuntaments ● Sector agroforestal ● Entitats del tercer sector ● Centres educatius ● Mitjans de comunicació 	<p>1.1; 1.2; 1.3; 1.5</p> <p>2.5; 2.7; 2.11</p> <p>4.1; 4.2; 4.3;</p> <p>5.2;</p>	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,2</td> <td>Viabilitat</td> <td>2,0</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>1,9</td> <td>Mitigació</td> <td>2,2</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>1,8</td> <td>Millora</td> <td>2,3</td> </tr> </table>	Demanda	1,2	Viabilitat	2,0	Continuïtat	1,9	Mitigació	2,2	Governança	1,8	Millora	2,3	
Demanda	1,2	Viabilitat	2,0												
Continuïtat	1,9	Mitigació	2,2												
Governança	1,8	Millora	2,3												

REFERÈNCIES: Ecomuseu del Moianès: <http://dom.cat/vru>. Ecomuseu Valls d'Àneu Ecomuseu Farinera de Castelló d'Empúries. Ecomuseu Deltebre

PROJECTE

APADRINEM EL PAISATGE

Impuls de la custòdia del territori al Lluçanès

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>La gestió compartida dels paisatges quotidians aporta coneixement i millora l'estima i el reconeixement dels mateixos i dels seus valors per part de la població. A la vegada, es redueixen els recursos necessaris pel manteniment d'elements del paisatge, entenent que la protecció i conservació del paisatge és una tasca de tots.</p> <p>Antecedents amb relació amb el projecte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Apadrinaments de fonts per part d'escoles - Projectes dels Amics de les fonts del Lluçanès Nord. - Apadrinem les fonts del Lluçanès 	<p>Implicar els pobles i la ciutadania en la recuperació i manteniment del paisatge local.</p>	<p>El projecte es fonamenta en la proposta d'actuacions que busquin la cooperació entre la població i els agents privats i públics pel manteniment, recuperació i conservació d'elements del paisatge quotidià del Lluçanès. Aportant a la vegada un valor de reconeixement i sensibilització a la població.</p>

Actuacions	Apadrinaments de fonts, espais naturals, elements patrimonials (urbans, culturals, naturals).	CONTINUÏTAT	COMUNICACIÓ	INTERVENCIÓ
	Creació d'espais de formació, tallers artesanals o espais de coworking en espais industrials/patrimonials en desús.		ACORD	INTERVENCIÓ
	Creació/Recuperació d'horts.			INTERVENCIÓ

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)													
<ul style="list-style-type: none"> ● Ajuntaments ● Sector agroforestal ● Entitats del tercer sector ● Centres educatius 	<p>1.3, 1.4.</p> <p>2.5, 2.6, 2.8</p> <p>5.1, 5.4, 5.6</p>	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,0</td> <td>Viabilitat</td> <td>2,1</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>2,0</td> <td>Mitigació</td> <td>2,3</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>1,8</td> <td>Millora</td> <td>2,4</td> </tr> </table>	Demanda	1,0	Viabilitat	2,1	Continuïtat	2,0	Mitigació	2,3	Governança	1,8	Millora	2,4	
Demanda	1,0	Viabilitat	2,1												
Continuïtat	2,0	Mitigació	2,3												
Governança	1,8	Millora	2,4												

REFERÈNCIES: En consonància amb l'Estratègia CATPAISATGE 2020, punt 5 <http://dom.cat/vrv>

PROJECTE

TOTS SOM LLUÇANÈS

Sensibilització de la ciutadania sobre el patrimoni del Lluçanès

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>El paisatge del Lluçanès és un paisatge altament valorat per la gent que hi viu i on s'hi reconeixen uns valors característics que li són propis i definitoris.</p> <p>No obstant, és important donar a conèixer els detalls d'aquest paisatge, entre la població local i no local, també veure com són i quines són les dinàmiques que l'afecten i el configuren. Amb aquesta idea a més, també és important que es conegui el paisatge en el seu conjunt, com un tot, entenen la seva identitat i la seva particularitat.</p> <p>Antecedents amb relació amb el projecte:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obertura al públic del jaciment de Puigciutat. - Projecte de Boscos de Bruixes i Bandolers - Espai Perot Rocaguinarda d'Olost - Centre d'interpretació de la Bruixeria a Sant Feliu Sasserra. - Rutes i itineraris sobre la bruixeria i alguns itineraris a Sant Feliu i Olost 	<ul style="list-style-type: none"> - Promoure els recursos del paisatge i el patrimoni local - Promoure l'intercanvi de coneixement entre els municipis del Lluçanès 	<p>El projecte es fonamenta en actuacions que permetin la descoberta del paisatge local, al detall, però sense perdre de vista la perspectiva global del paisatge del Lluçanès. Buscant també l'intercanvi de coneixement entre la població (pobles, sectors, generacions, etc.). Per tant, el projecte incorpora per una banda la proposta de rutes i sortides de descoberta de diferents elements del paisatge, amb diferent finalitat i públic objectiu, i des de diferents punts de vista, així com també la difusió. I per l'altra, la realització d'una difusió del patrimoni i el paisatge local.</p>

Actuacions	Sortides intergeneracionals ("passegem junts") per descobrir l'entorn.	DINAMITZACIÓ	
	Passejades de descoberta del patrimoni local destinades a la població local. Rutes de patrimoni pel Lluçanès: masies, a les ermites, cases de pagès, tines de glans, gorgs, moles de molí, etc., patrimoni amb més reconeixement i més desconegut.	DINAMITZACIÓ	
	Projecte "on posem els peus?": interpretació del paisatge a través de la geologia, amb continguts dirigits a escoles i adults.	DINAMITZACIÓ	
	Foto llenguatge in-situ: exposar fotografies en diferents punts per veure com eren antigament i veure com han canviat.	INTERVENCIÓ	DINAMITZACIÓ
	Ruta d'espais d'oportunitat: fer diverses sortides per conèixer espais a millorar i espais desconeguts.	DINAMITZACIÓ	

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)													
<ul style="list-style-type: none"> ● Administració supralocal (Generalitat, Diputació, Comarca) ● Consorci del Lluçanès ● Ajuntaments ● Entitats del tercer sector ● Centres educatius 	<p>1.1; 1.3; 1.5</p> <p>2.7</p> <p>5.2</p>	<table border="1"> <tr> <td>Demanda</td> <td>1,4</td> <td>Viabilitat</td> <td>2,2</td> </tr> <tr> <td>Continuïtat</td> <td>1,6</td> <td>Mitigació</td> <td>2,2</td> </tr> <tr> <td>Governança</td> <td>2,1</td> <td>Millora</td> <td>1,3</td> </tr> </table>	Demanda	1,4	Viabilitat	2,2	Continuïtat	1,6	Mitigació	2,2	Governança	2,1	Millora	1,3	
Demanda	1,4	Viabilitat	2,2												
Continuïtat	1,6	Mitigació	2,2												
Governança	2,1	Millora	1,3												

PROJECTE

MARCA LLUÇANÈS

Impuls del distintiu "Lluçanès"

Antecedents	Objectius	Descripció
<p>El Lluçanès és un territori de referència, pel seu paisatge, les seves activitats i la seva història i identitat. Desenvolupar una "marca territorial" que pugui transmetre els valors del paisatge es planteja com una oportunitat tan pels sectors econòmics com per la promoció i conservació del paisatge local.</p> <p>Antecedents amb relació amb el projecte</p> <ul style="list-style-type: none"> - Territoris Serens - Productes locals 	<ul style="list-style-type: none"> - Esdevenir un territori de referència, i posar el Lluçanès al mapa des del punt de vista empresarial i econòmic - Crear, desenvolupar i posar en valor la marca Lluçanès - Integrar tots els sectors sota la creació de la marca i fet distintiu del Lluçanès. 	<p>El projecte busca crear la marca territorial del Lluçanès, aplicable a totes les activitats, productes i accions de promoció i reconeixement del territori i del seu paisatge.</p>

Actuacions

Creació de la marca i el fet distintiu: "Lluçanès" per fer servir des de tots els àmbits. Marca lligada al paisatge i amb vocació de crida, a nivell turístic, però també empresarial, econòmic i d'innovació.

ACORD

COMUNICACIÓ

Agents impulsors	Principis fonamentals	Valoració (1-3)	
<ul style="list-style-type: none"> ● Consorci del Lluçanès ● Ajuntaments ● Sector agroforestal ● Empreses i serveis ● Sector turístic 	<p>1.1</p> <p>3.2</p>	<p>Demanda 2,0</p>	<p>Viabilitat 1,8</p>
		<p>Continuïtat 2,0</p>	<p>Mitigació 2,0</p>
		<p>Governança 1,3</p>	<p>Millora 2,3</p>

5. GOVERNANÇA I SEGUIMENT DE LA CARTA

La posada en marxa de la Carta del paisatge s'ha basat en un procés de participació ciutadana en el qual s'hi han definit les principals prioritats i accions a desenvolupar. Aquestes accions però, cal que es desenvolupin de forma coordinada amb mecanismes de seguiment, avaluació i control, així mateix cal alimentar la Carta del paisatge amb noves propostes de que vagin ampliant i millorant el projecte. En aquest sentit, en la governança de la Carta del paisatge és clau per la implicació de la població i dels diferents sectors econòmics del Lluçanès per fer d'aquest projecte un projecte col·lectiu.

L'èxit de la Carta del paisatge raurà en el procés d'empoderament de la població i la participació ciutadana com a mètode de gestió i coordinació innovador en l'àmbit del desenvolupament econòmic local.

Així doncs, la Carta del paisatge proposa uns mecanismes de gestió que parteixin d'una part tècnica com a motor i impuls, que es coordini amb la part política i gestora del territori, però que a més fomentin la participació dels agents i sectors implicats, promovent noves accions a desenvolupar en paral·lel o en el futur, en el marc de la Carta i seguint els seus principis fonamentals, fent créixer així, la força d'aquest projecte.

La gestió i funcionament de la Carta del paisatge, per tant va lligada al Pla d'actuacions inicialment proposat, ja que serà el mecanisme que en permeti la seva coordinació i execució, la cerca de finançament, la cerca de noves accions i la incorporació de nous adherits i coneixedors de la Carta per fer créixer el gruix social.

A nivell operatiu, la governança de la Carta s'estructura en tres àmbits:

- Una **Oficina tècnica** de la Carta del paisatge
- Un **Grup de Suport** a la Carta del paisatge
- Unes **trobades periòdiques** de la Carta del paisatge

Aquests tres espais, principalment a través de l'Oficina tècnica, s'aixopluguen sota el paraigua del Consorci del Lluçanès, fent per tant aquest òrgan també partícip de la governança de la Carta (vegeu figura següent).

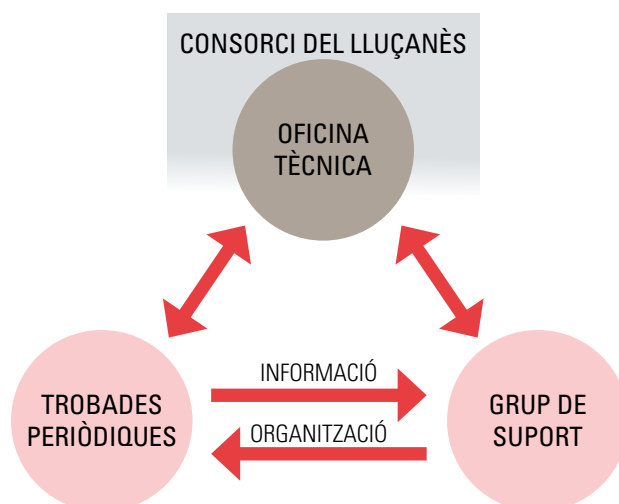


Figura 2. Esquema de relació entre els àmbits de governança de la Carta del paisatge del Lluçanès.

5.1. Oficina tècnica de la Carta del paisatge

L'Oficina tècnica de la Carta del paisatge és el corpus tècnic que vetllarà per la coordinació i gestió del dia a dia de la Carta. Aquesta oficina es preveu que sigui formada per personal tècnic del Consorci del Lluçanès, per tant les seves tasques entraran a formar part de les tasques tècniques a desenvolupar pel Consorci. Puntualment, quan les tasques ho requereixin, es preveu la contractació de suport i assessorament externs. Així mateix, per tant l'oficina tècnica quedarà sota supervisió del Consell General del Consorci del Lluçanès, de forma que també servirà com a canal de comunicació de les novetats i accions de la Carta i els altres òrgans de participació amb la representació política de tots els ajuntaments de l'àmbit, permetent així també la seva participació en la governança.

TASQUES DE L'OFICINA TÈCNICA DE LA CARTA DEL PAISATGE

1. Promoció de la Carta del paisatge. L'oficina tècnica treballarà per promoure i garantir la continuïtat de la Carta, cercant vies de finançament i de col·laboració per al seu desenvolupament. Així mateix, executarà accions de comunicació i sensibilització sobre la Carta del paisatge.

2. Mediació i gestió dels acords. Cada una de les accions i projectes proposats inicialment en el pla d'actuacions necessita de la participació de diverses entitats, persones, empreses o ens locals. Actualment les actuacions conjuntes i cooperades en alguns àmbits són escasses. Per això des de l'Oficina tècnica es promourà la cooperació entre els agents implicats en cada una de les accions. Caldrà doncs, coordinar i dinamitzar unes primeres reunions de contacte entre els actors, reunions en les quals es durà a terme un treball de concreció de les accions a desenvolupar i l'adquisició de compromisos de totes les parts implicades. La mediació finalitzarà amb la signatura del compromís d'execució de les actuacions i projectes per part dels agents implicats.

3. Assessorament i assistència tècnica dels projectes en curs. En el moment que ja s'estableixin acords i s'adquireixin compromisos per part de diverses entitats, l'Oficina tècnica vetllarà pel seu bon funcionament a partir de l'assessorament i l'assistència tècnica, si s'escau. Tot i això, l'oficina tècnica, també podrà liderar algunes de les accions proposades si es creu necessari o són accions que ja es desenvolupen des del propi Consorci del Lluçanès. Aquest assessorament pot traduir-se en qüestions més tècniques, però també en la cerca de finançament, la comunicació i difusió de les accions, o el suport tècnic en projectes que ho requereixin.

4. Recollida de dades per al seguiment de la Carta. Per vetllar per la bona execució del pla d'actuacions, s'establiran indicadors i pautes de seguiment que permetin avaluar l'impacte de les accions en el territori, tant a nivell paisatgístic com econòmic i de desenvolupament rural. De les dades de seguiment se'n faran memòries anuals.

5. Convocatòria i dinamització del Grup de Suport a la Carta del paisatge. La secretaria administrativa del Grup de Suport a la Carta del paisatge també anirà a càrrec de l'oficina tècnica que convocarà el Grup, elaborarà els ordres del dia i les actes i vetllarà per incorporar les aportacions efectuades en el si del Grup de Suport.

5.2. Grup de Suport a la Carta del paisatge

Es constituirà un Grup de Suport a la Carta del paisatge com a grup motor de la Carta del paisatge, per orientar els projectes i les actuacions, establir els mecanismes de seguiment de la Carta del paisatge, la dinamització i organització de les trobades anuals, i establir les relacions amb la població en general.

La principal tasca després de la constitució del Grup de Suport a la Carta del paisatge serà consensuar el sistema de funcionament que permeti treballar de la forma més coordinada i eficaç. Tot i això ja s'apunta en aquest document previ, les funcions, així com una proposta de la composició del Grup de Suport a la Carta del paisatge.

FUNCIONS DEL GRUP DE SUPORT A LA CARTA DEL PAISATGE

1. Seguiment de l'evolució de la carta. El Grup de Suport a la Carta del paisatge, farà el seguiment del desenvolupament de la carta i la seva evolució, a partir dels resums i memòries que s'elaborin des de l'oficina tècnica. Prèviament l'Oficina tècnica definirà uns criteris i indicadors d'avaluació (vegeu l'apartat 5.6), que el Grup de Suport podrà contrastar. Aquest seguiment es preveu pel conjunt de la carta, però també es farà un seguiment concret del desenvolupament de les accions que es vagin iniciant en cada moment.

2. Aportació d'idees i suport a nous projectes i actuacions. Una de les funcions més importants del Grup de Suport a la Carta del paisatge serà l'aportació d'idees i, d'acord amb les capacitats del Grup de Suport, i l'orientació i suport a les propostes establertes en el Pla d'actuacions per part de l'oficina tècnica.

3. Dinamització/organització de trobades anuals. Per tal de nodrir el Pla d'actuacions inicial i amb la finalitat de donar a conèixer la Carta del paisatge del Lluçanès, es proposa que el Grup de Suport a la Carta del paisatge sigui el responsable de la celebració d'una jornada de participació anuals. Aquesta jornada tindrà per objectius la incorporació de noves accions pel paisatge que es proposin des dels diversos àmbits del Lluçanès, i també pretindrà l'execució d'una acció pel paisatge que doni visibilitat i faciliti la participació de la població del Lluçanès. Les accions i tipus de jornades es decidiran i treballaran des del propi Grup de Suport a la Carta del paisatge (vegeu l'apartat 5.3).

4. Altaveu i antena (relació amb l'exterior). Donada la importància del projecte, cal desenvolupar unes tasques de difusió continuada. Les accions comunicatives les durà a terme generalment l'Oficina Tècnica, que demanarà l'assistència del grup suport, bé sigui donant a conèixer la carta en els seus entorns, promovent-la a través dels seus canals i/o fent partícip i engrescant a d'altres agents o persones en el desenvolupament d'accions, trobades o per fer sinèrgies entre projectes.

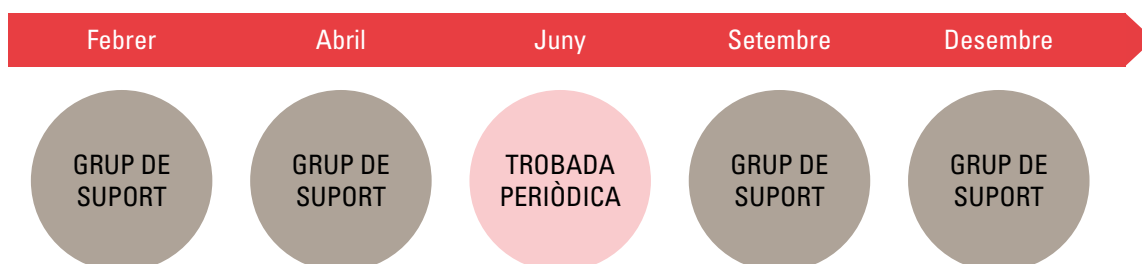
5. Qualsevol altra tasca de suport a la Carta, d'acord amb l'Oficina tècnica i allò que emani de les trobades periòdiques.

El Grup de Suport a la Carta del paisatge comptarà amb la màxima representació possible de la societat civil del Lluçanès, i amb la participació voluntària de diferents col·lectius. Durant les trobades periòdiques s'oferirà la possibilitat d'incorporar nous membres al Grup de Suport.

COMPOSICIÓ DEL GRUP DE SUPORT A LA CARTA DEL PAISATGE

Entitats socials	Grups excursionistes	Pagesia
Entitats culturals	Centres educatius	Empreses
Entitats ambientals	Centres d'educació en el lleure i esports	Comerços
Població en general		Hostaleria i turisme

El Grup de Suport es trobarà unes 4 vegades a l'any de manera ordinària, si bé a petició de l'oficina tècnica de la Carta, i amb l'acord del grup, es podrà reunir de manera extraordinària. El seu ritme de trobades tindrà relació amb la celebració de la trobada periòdica de la Carta del paisatge. A continuació es presenta una proposta de temporalització de les trobades del Grup de Suport:



5.3. Trobades periòdiques de la Carta del paisatge

Es preveu la celebració de trobades periòdiques obertes a tothom amb la finalitat de donar difusió de tot allò que s'ha treballat en el marc de la Carta del paisatge, oferir un espai obert de reflexió sobre economia i paisatge i recollir noves propostes de dinamització econòmica local emmarcades en la Carta del paisatge.

L'organització d'aquestes jornades, previstes anualment per tenir lloc durant la primavera (maig - juny), anirà a càrrec del Grup de Suport a la Carta del paisatge, essent una peça clau de la governança de la carta.

Així doncs, aquestes trobades podran tenir diversos formats i objectius específics, sempre a criteri del Grup de Suport a la Carta del paisatge que decidirà quin tipus de jornada o trobada caldrà celebrar en cada moment. Amb tot, el caràcter d'aquestes trobades hauria de complir amb els següents criteris:

- Una trobada oberta a tota la població i agents del Lluçanès, sens perjudici d'agents i persones d'altres territoris
- Una trobada lúdica i festiva
- Una trobada per a trobar-se, un espai per fer xarxa
- Una trobada amb activitats per a tots el públics

Aquestes trobades poden anar acompanyades d'accions a les xarxes com ara foto-denúncies o fòrums online per a la prioritització i/o proposta d'actuacions de millora del paisatge. Les trobades també poden tenir un tema monogràfic (fonts, boscos, masies, nuclis històrics...). Així com, per exemple, aprofitar per dur a terme alguna de les accions contemplades al programa de la Carta del paisatge que requereixi la mobilització voluntària de la ciutadania, amb una finalitat també sensibilitzadora pel paisatge.

5.4. Comunicació i divulgació de la Carta

Com a base de la difusió i divulgació de les accions de la Carta del paisatge, es preveu la dinamització del web de la carta (www.paisatgellucanes.cat) oferint tota la informació disponible del procés i dels mecanismes de governança. A través del web també es treballaran instruments innovadors de dinamització i participació ciutadana com ara mapes col·laboratius, concursos, espais oberts de consulta i propostes, etc. El web com a eix principal de difusió del Carta del paisatge també donarà continuïtat i seguiment al procés d'adhesions de la Carta del paisatge, difondrà les accions i projectes pel paisatge que es duen a terme, promourà la participació ciutadana a la xarxa en favor del paisatge, etc.

També es preveu la difusió per altres canals més convencionals com ara la difusió de la Carta del paisatge en fires i festes del Lluçanès, la presència del paisatge en medis de comunicació escrits i audiovisuals, i a les xarxes socials.



Coneixes el paisatge del Lluçanès? El paisatge són els espais naturals, però també la pagesia; el paisatge són els nuclis antics, però també les festes i fires; el paisatge són les restes arqueològiques, però també les tradicions, història i simbologia. En definitiva, tothom forma part d'aquest paisatge, d'aquest mosaic de racons, pobles, masies, rieres, persones, llegendes i tradicions.

Com serà el Lluçanès del futur? Quin paisatge volem per la nostra comarca? Tu pots dir-hi la teva! Consulta al web les properes fases de participació de la Carta del Paisatge del Lluçanès.

El paisatge del Lluçanès també es construeix amb la teva participació



www.paisatgellucanes.cat



Postal informativa sobre la Carta del paisatge, distribuïda en fires i festes del Lluçanès durant 2016.

5.5. Finançament de la Carta del paisatge

El finançament de l'execució de les actuacions previstes a la Carta del paisatge dependrà del seu abast, dels agents implicats i de la seva concreció final. Així, es preveu comptar amb finançament tant públic com privat, com amb la col·laboració i cooperació d'entitats, associacions i col·lectius voluntaris.

D'altra banda, l'oficina tècnica de la Carta del paisatge estarà formada per personal tècnic del Consorci del Lluçanès, i per tant es finançarà amb fons propis del Consorci, i una de les seves funcions serà la consecució de nou finançament per a la Carta.

5.6. Avaluació i seguiment de projectes i actuacions

A part de l'avaluació mitjançant indicadors, es realitzarà una avaluació constant dels objectius previstos en el Programa. Per tal de poder avaluar el grau d'acompliment d'objectius s'establirà una metodologia on es divideix en fases l'evolució de cada projecte. El següent quadre mostra les diferents fases per les que un projecte va evolucionant. Cal tenir en compte que les fases no tenen per què ser seqüencials.

PROJECTE	ETAPA 1	ETAPA 2	ETAPA 3	ETAPA 4	ETAPA 5	ETAPA 6	TOTAL %
1.1.1	0% -100%	0% -100%	0% -100%	0% -100%	0% -100%	0% -100%	%
1.1.2	0% -100%	0% -100%	0% -100%	0% -100%	0% -100%	0% -100%	%

Etapa 1: Definició del seu contingut o necessitat de fer estudis previs.

Etapa 2: Identificació de les entitats responsables.

Etapa 3: Acceptació de la realització del projecte per part de les entitats responsables.

Etapa 4: Posada en programació de la seva realització.

Etapa 5: Presa de decisió o de finançament per a la realització imminent.

Etapa 6: En realització final.

Cada fase tindrà una valoració en relació a les activitats realitzades que anirà des d'un avanç del 0% fins a un assoliment del 100%. No obstant, no totes les fases tenen el mateix pes, així s'ha establert una ponderació progressiva expressada en percentatges on s'assignen uns valors determinats a cada etapa.

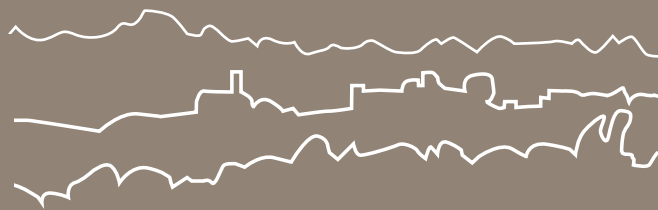
La suma dels resultats de les diferents etapes donarà el resultat final, què expressat en percentatge, que permetrà clarificar el grau d'eficàcia de l'activitat realitzada i establir el grau d'avanç del projecte.

A continuació s'estableixen els percentatges per etapes:

	AVANÇ PARCIAL	AVANÇ ACUMULAT
PROJECTE SENSE INICI D'ETAPA	0%	0%
ETAPA 1 TOTALMENT COMPLERTA	10%	10%
ETAPA 2 TOTALMENT COMPLERTA	5%	15%
ETAPA 3 TOTALMENT COMPLERTA	15%	30%
ETAPA 4 TOTALMENT COMPLERTA	10%	40%
ETAPA 5 TOTALMENT COMPLERTA	20%	60%
ETAPA 6 TOTALMENT COMPLERTA	40%	100%

La combinació d'aquesta metodologia i la concreció mitjançant indicadors permetrà establir percentatges d'assoliment generals, per línies estratègiques i per accions, fent així el seguiment concret del programa d'actuacions.

Adicionalment, també es preveu la presentació de memòries anuals de seguiment de la Carta del paisatge del Lluçanès.



CARTA DEL PAISATGE
DEL **LLUÇANÈS**



Consorci del
LLUÇANÈS



**Diputació
Barcelona**